

Yttrande

Moderaterna Centerpartiet Liberalerna
Kristdemokraterna

2021-03-29

2.2.16

Yttrande angående – Yrkandet från V och MP om utvärdering av LOV i hemtjänsten

Yttrandet

För tre år sedan infördes valsystemet enligt LOV i stadens hemtjänst. Valfrihetsreformen har inneburit förbättringar i form av exempelvis ökad valfrihet och självbestämmande för många göteborgare, samt bättre förutsättningar för företagande inom en kvinnodominerad bransch. Det är dock relevant att nu när några år har passerat, utvärdera LOV-modellens effekter och kartlägga eventuella förbättringsmöjligheter.

Valfrihetssystemet enligt LOV infördes bland annat med ambitionen att erbjuda valfrihet och öka kvaliteten för omsorgstagarna, att ge möjlighet för personal att välja arbetsgivare och för att effektivisera stadens verksamhet. Det är därför relevant att, när det nu har gått några år, utvärdera vilka effekter som reformen har inneburit samt vilka förändringar som kan göras för att bättre nå målen med LOV i hemtjänst. Utvärderingen bör innehålla perspektiv på vilka effekter som införandet av valfrihetsmodellen har inneburit för stadens ekonomi, effektivitet, omsorgen av de äldre och deras syn på omsorgen genom parametrar såsom nöjdhet och bemötande, medarbetarnas arbetsmiljö, programmet för Attraktiv Hemtjänst samt de alternativa utförarnas förutsättningar.

För närvarande pågår en översyn av ersättningsmodellen i hemtjänsten. Vår förhoppning är att den nya ersättningsmodellen ska komma tillrätta med den minutstress som medarbetarna inom hemtjänsten har upplevt under de senaste åren. Den nuvarande ersättningsmodellen, som baseras på utförd tid, innebär också mycket administration som troligtvis försvårar för externa utförare att etablera sig i staden. Det är på sin plats att staden utvärderar den nuvarande LOV-modellen med fokus på de mål som låg till grund för reformen. Särskilt angeläget är att se över de administrativa kraven för att bedöma relevans i relation till kostnad och tidsåtgång med fokus på det som skapar värde och kvalitet för omsorgstagaren.

I juli 2020 hade 160 kommuner i Sverige en LOV-modell i drift. Göteborg är långt ifrån de första som infört ett LOV-system. När staden LOV-modell utvärderas så är det relevant att jämföra stadens modell och utmaningar med andra jämförbara kommuner, för att ta lärdom av andras resultat, lösningar och framgångskoncept.

Reviderat yrkande: D, M, L, C
Särskilt yttrande: KD
2021-03-29 2.2.16

Yrkande angående – Yrkande från V, MP om utvärdering av LOV i hemtjänsten

Förslag till beslut

I kommunstyrelsen:

1. Stadsledningskontoret får i uppdrag att anlita en extern part för att utvärdera införandet av valfrihetssystemet LOV i hemtjänsten.
2. Utvärderingen ska innehålla:
 - a. konsekvensbeskrivningar för vilka effekter LOV fått för ekonomin, de äldres omsorg, personalens arbetsmiljö samt programmet Attraktiv hemtjänst.
 - b. utvärdera effekterna av valfrihetssystemet enligt LOV i hemtjänsten och komma med förslag på hur LOV-modellen i Göteborg kan förbättras ytterligare.
 - c. konsekvensbeskrivningar för vilka effekter som LOV har gett under de första åren efter införandet, ur de olika intressenternas perspektiv. Den ska också föreslå förändringar i förfrågningsunderlaget som, genom exempelvis mindre administration kan ge bättre förutsättningar för intressenterna. Utvärderingen ska innehålla lärdomar från andra jämförbara kommuner som har infört LOV.
 - d. beskrivning av kvalitetsperspektiv utifrån omsorgstagare och arbetsmiljö står sig jämfört med andra kommuner över tid och förslag på förbättringar.
3. Utvärderingen återrapporteras till kommunstyrelsen senast september 2021.

Yrkandet

Det är nu dags att vi tar sikte på kvalitet för både omsorgstagarna och personal. För att inte fastna i något annat än fakta som underlag behöver utredningen innehålla de olika infallsvinklar som lagts fram.

Vårt mål är att få en bra arbetsmiljö som ger den bästa hemtjänsten och där individens självbestämmande tillgodoses.

Yrkande
2021-03-25

Ärende nr 2.2.16

Yrkande angående – Utvärdering av LOV i hemtjänsten

Förslag till beslut

I kommunstyrelsen:

1. Stadsledningskontoret får i uppdrag att anlita en oberoende utredare för att utvärdera införandet av valfrihetssystemet enligt LOV i hemtjänsten.
2. Utvärderingen ska innehålla konsekvensbeskrivningar för vilka effekter LOV fått för ekonomin, de äldres omsorg, personalens arbetsmiljö samt programmet för Attraktiv Hemtjänst. Utvärderingen ska också redovisa om hemtjänsten blivit mer effektiv sedan LOV infördes.
3. Stadsledningskontoret får parallellt i uppdrag att anlita en oberoende utredare för att utvärdera införandet av valfrihetssystemet enligt LOV i daglig verksamhet.
4. Utvärderingen ska innehålla konsekvensbeskrivningar för vilka effekter LOV fått för ekonomin, för kvaliteten och kontinuiteten i brukarnas vardag samt för brukarnas delaktighet och inflytande i den dagliga verksamheten.
5. Utvärderingen ska även innefatta eventuella effekter för personalen på boende med särskilt stöd.

Yrkandet

De ekonomiska förutsättningarna inom daglig verksamhet har förändrats i LOV. Personal måste ibland uppmana deltagare till längre dagar för att få in högre ersättningsbelopp och större fokus hamnar på besparingar än individuella behov.

Man sänker ibland kvaliteten genom att ta in många fler deltagare på samma personalstyrka. Personaltäta verksamheter, exempelvis för personer med autism, läggs ibland ned då budgeten i LOV är svår att få ihop. Detta är personer med laglig rätt till daglig verksamhet, men man räknar huvuden i budgeten och tar då inte hänsyn till individuella behov eller önskemål.

Ibland tvingas brukaren ta en plats på verksamheter utan rätt kompetens. Man måste ställa sig i kö utan garantier om en plats blir ledig. I värsta fall får man stanna hemma om det är fullt på verksamheterna med specialkompetens. Det ger en högre arbetsbelastning för personal på bostäder med särskild service. Det blir helt enkelt svårt att se vinsten för kommunen när ekonomin flyttas runt och individens livsvillkor försämras.

LSS kom till för att stärka funktionsnedsattas rättigheter i samhället, därför är det viktigt att LOV inte inskränker på dessa rättigheter för de som inte fullt ut kan föra sin egen talan.

Yrkande

(Vänsterpartiet, Miljöpartiet, Socialdemokraterna)

2021-03-09

Nytt ärende

Reviderat 2021-03-26

Yrkande angående – Utvärdering av LOV i hemtjänsten

Förslag till beslut

I kommunstyrelsen:

1. Stadsledningskontoret får i uppdrag att anlita extern part för att utvärdera införandet av valfrihetssystemet enligt LOV i hemtjänsten.
2. Utvärderingen ska innehålla konsekvensbeskrivningar för vilka effekter LOV fått för ekonomin, de äldres omsorg, personalens arbetsmiljö samt programmet för Attraktiv Hemtjänst. Utvärderingen ska också redovisa om hemtjänsten blivit mer effektiv sedan LOV infördes.
3. Utvärderingen återrapporeras till kommunstyrelsen senast september 2021.

Yrkandet

Det har nu gått tre år sedan valfrihetssystemet enligt LOV infördes i hemtjänsten i Göteborgs Stad.

Argumenten för att Göteborg skulle införa ett kundvalssystem var många. Bland annat framfördes argument som att med ökad konkurrens och valfrihet skulle hemtjänsten bli bättre och mer effektiv, vilket skulle ge mer resurser till äldreomsorgen.

Sedan LOV infördes är det fortfarande bara ett fåtal av de personer som har hemtjänst som valt en annan utförare än kommunen. Samtidigt har de före detta stadsdelsnämnderna fått lägga stort arbete på att komma ned i kostnader genom olika besparingsåtgärder för att hantera den förändrade ersättningen som infördes i samband med LOV, vilket framgår av tidigare uppföljningsrapporter.

Vi vet också att arbetsmiljön är oerhört ansträngd i hemtjänsten, inte minst sedan Arbetsmiljöverket nu hotar Göteborgs stad med vite om inte brister rättas till. Genom tidigare dialoger vet vi att det rör sig om teknik, om konflikter mellan modellen för LOV och programmet för Attraktiv hemtjänst och om arbetsmiljön kopplad till det mobila arbetssättet och otillräcklig transporttid.

För närvarande pågår en översyn av ersättningsmodellen i hemtjänsten, det är bra och nödvändigt för att komma tillrätta med den minutstyrning som har stor påverkan på arbetsmiljön i hemtjänsten. Vi rödgrönrosa och socialdemokrater ser dock att det är nödvändigt att också göra en belysning av vilka effekter införande av LOV har fått på hemtjänsten och arbetsmiljön. Vi vill också utvärdera kostnaderna samt om hemtjänsten blivit mer effektiv sedan LOV infördes.